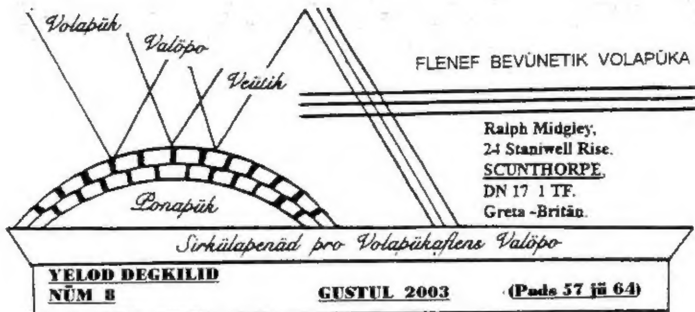

Ralph Midgley,
24 Staniwell Rise.
SCUNTHORPE,
DN 17 1 TF.
Greta -Britän.

YELOD DEGKILID
NÜM 8 **GUSTUL 2003** **(Pads 57 jü 64)**

O Volapükaflens Valöpo !

Spikoy suvo tefü Kadäm Volapüka. Kadäm at älabon ye jenavi bisarik.

Zeil Kadäma rigiko äbinon ad galedön Volapüki hiela Johann Martin Schleyer. Pük alik lifik muton progedön, bi sog in kel lifon i progedon ai. Kadäm somik gididon ad geidön püki, sodas Volapükans valöpo gebons püki ot ma desin datuvala ona. Ab atos no äjenos ai ko Kadäm Volapüka.

Ün yel 1897 Kadämans lölöfiko älüvoms Volapüki ela Schleyer. Kadäm ävedon el „Akademi Internasional de Lingu Universal." El Schleyer äbinom vutik. Kadämans iträtoms omi. Seko ün yel 1900 el Schleyer ifünom Kadämi nulik, kel idulon dü yels nog mäldegs.

Anu Volapük no labon Kadämi, kel büo ikleilükon gramati, imekon vödis nulik ad notodön suemodis nulik, ed irajanon xamis tefik Volapüka.

Bü brefüp eneodoy ad notodön vödi nulik, sevabo : quadriplegia, kel jünu no ilabon vödi leigik in Volapük. Pos bespikam anik fa limans Volapükapadas in vüresod, ezepoy vödi : follimaflap. Jenöfo Volapükans at ebitoms äs Kadämans.

Ab cedob, das Volapük adelik neodon Kadämi ad geidön progedi püka. Lio primön-li? Te Cifal labom nämäti ad dunön osi calöfiko ma disin büik.

Ko Kadäm calöfik, Volapük olabon stadi gretikum. Id obinos pöt legudik pro utans, kels vilons dünön püki it. Betikolsös osi !!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom

Ralph

VIII:58:2003

CILS LÄRNONS UTOSI, KELOSI BELIFONS

1. If cil belifon ai krüti, olärnon ad micödön;

2. If cil belifon ai mimeugi, olärnon ad feitön;

3. If cil belifon ai kofi, olärnon ad plafön;

4) If cil belifon ai jemi, olärnon ad senön döbi;

5) If cil belifon ai sufäli, olärnon ad sufälön;

6) If cil belifon ai kuradükami, olärnon ad konfidön;

7) If cil belifon ai lelobi, olärnon ad digidön;

8) If cil belifon ai gidi, olärnon giti;

9) If cil belifon ai sefi, olärnon ad lekonfidön;

10) If cil belifon ai lobüli e flenöfi, lärnon ad tuvön löfi in vol.

❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁ ❁

SMILIL

1.
Näfäktik ga binos smilil,
Binon lölo äs grip.
Adel, smililo, ek obe ko zil
Äkoedon smililön su lip.

2.
Smililo za gul ägolob;
Ek äküpedon smilili oba.
Log lü log ädasuemob
– Inäfäktob logoti oma!

3.
Ed äbetikob smilili mödo,
Idasuemob völadi otik.
Smilil bal äs obik födo
Otävon zi Tal veitik.

4.
If osenol ad primön smilili,
No lüvolös oni vaniko.
Kodobsös peideimili;
Näfäktobsös voli löliko!

VIII:59:2003

KLEILÜKOLÖD, BEGÖI SÄKÄDI OBIK

Kels binons gebs e dists vödas sököl, kels valiko pajonons in vödabuks dis „an" (Deutänapüko) u „at" (Linglänapüko)? (Ekö vöds lätikün, kelis reidan esedom) :-

- -

TÖ labon sinifis sököl :-

1. in top patik :-
   a) Lödobs *tö* London ;
   ä) *Tö* topäd at kanoy visitön bumis nitedik

2. I sinifon eli „*point de départ*" (= püni *devegama*) :-
   a) De leveg, zifil stanon *tö* fagot milmetas kil

ÄL labon sinifis sököl :-

1. lüodü :-
   a) Dom obsik binon *äl* sulüd;
   ä) Yan fidacema dugon *äl* sälun

2. primü :-
   a) *Äl* soar famülans fidons kobo

SUI (= su + i) labon sinifis sököl :-

1. sinifon mufi löpio, u donio; föfio, u pödio :-
   a) Cil grämon *sui* ludomil;
   ä) Efalof *sui* glun;
   b) Äxänob *sui* jevod;
   c) Golobs aldeliko *sui* süt;
   d) Stepoms *sui* föfaglun (u pödaglun)
2. dun vifik :-
   a) Eseidom mane neifi *sui* gug oma;
   ä) Pul badöfafredik epenom vödis badik *sui* völ.

VIII:60:2003

LIF E DEAD IN ZIF 'SHANGHAI'

Ekö konot i verik, i menik stabü plaks voma bal dü Levolut 'Kulivik' Tsyinäna.

Lautan, jiel *Nien Cheng,* äkolkömof ko matan oka, bi ägolons lü jul ot in Linglän. Ägetävons Tsyinäne ün yel 1939.

Ven Palet Kobädimik äperädon reiganefi ela 'Kuomintang' ed änüdranon* ini lif netik pos yels deg, jiel *Nien Cheng,* kobü matan ofa, dipan* ela 'Kuomintang,' ävälons ad blibön in Tsyinän, e ad stütön reigamodi nulik kobädimik.

Ko zep reiganefa nulik, söl *Cheng* ävedom büsidacif valemik in bür ela 'Shell Oil International' (= Leülaprodam di 'Shell' Bevünetik) zifa 'Shanghai'.

Pos dead omik, sekü kanser, ün 1957, jimatan omik äprimof ad vobön pro kompenät bevünetik 'Shell,' kö äbitof as büsidacif pro pösodanef ed as yümafizir bevü fed vobanas di 'Shell' e büsidacif valemik kompenäta. Ün tim et, jiel *Nien Cheng* äbinof vom soalik in Shanghai, kel älabof diniti somik lä kompenät foginik gretik. Täno, ün 1966, el 'Shell' äfärmükon büri at in Shanghai ed äloveükon labemi kompenäta lü ganet* reiganefa Tsyinänik ad garanön jäfotis fovik e pänsionis pösodanefe valemik di 'Shell.'

Ün yel ot, Levolut 'Kulivik' päprimon fa hiel *Mao Ze Dong.* Äkobükom Gardanefi Redik ed ädälädom omis ad moükön se län : 'Vönädis Fol,' sevabo: kuliv vönädik, geböf vönädik e tikamods vönädik. Gardanef Redik älonädon sinifi vöda : 'vönäd.' Ed älonädon ga ko vindit. Nems sütas päceinons ad fläkön mufi levolutik. Selidöps, kels ädünons liegikanis pädistukons. Söfs, resoramatrads, jönameds* e klots, kels ämemükons bosi pu katädimik, päfilons. Nems i leselidöpas päceinons, e magod hiela *Mau* pälagon valöpo in fenäts.

Ästopoy beianis in süt, kels no äpolons klotis braunik/gediks vobanas, ed äkofoy onis demü kösömots 'vesüdik.'

„Kikodo polols-li blitis ko lögs nabik? Kikodo polols-li jukis tipik?

Gardans, kels äbinoms yuniks ä ziliks, ädugoms Tsyinäni su veg, kel

fino öneplöpükon läni.

Nevitoviko* äprimoy ad lerorön :

„Doniö ko el *Tao Feng!"* (Bukädanolavan cifik ela 'Shell' in Tsyinän).

„Doniö ko dog rönöl Lampörimanas, *Tao Feng* . . . "

„Doniö ko katädimans!"

„Lifö Levolut Kulivik gretik pöpa!"

„Lifö Dugan obsik gretik '*Mao*' !"

- Votastid ja iplaädon saunäli!

Jiel *Nien Cheng* e daut ofik, nemü '*Meiping*,' bäldotü lifayels teldegfol, kel äbinof jidramatan bioskopik in Shanghai, äbinofs zänodü kaota* at fifik. Jiel *Nien* äbinof pöjutazeil klülabik* sekü yümets oka foginik ä katädimiks.

Ün del semik, Gardans Redik lezilik änübreikoms ini dom jönik jiela *Nien*. Distukölo dalabotis vönik jeragik ofa, äleroroms :

„Dins at dutons lü kuliv vönädik . . . Dugan '*Mao*' etidom obis, das if no distukobs, no kanobs stitön dönu . . . "

Täno äkusadoms jieli *Nien* : „Binol neflen Reiganefa Kobädimik Pöpa. 'Jimagivanayag*' sonemik fino ireivon ofi.

Bukas 'vönädik' e foginiks mödikün pädistukons dü yels at fa fovans lezilik ela '*Mao*.' Plao, alikan ämuton studön penädis ä sagodis oma.

Dü Levolut 'Kulivik,' Tsyinän äfärmükon yanis oka rete vola, ed äpöjuton kulivanis ed alikanis, kels itedons ko foginans.

Äbinos filosop ela '*Mao*,' das klads calik e täläktiks mutons pamükükön.

Träit gönik, kel büo pägivon klades calik, löliko änepubon, e päleigükons müto.

Sekü atos, mens kulivik päveigons lü provins fagik ad vobön in fels.

E sekü calod geilik lä kompenät : 'Shell,' sekü dugäl ofa foginik, äsi lifamod liegik ofa, el *Nien* ämutof sufön düpis mödik lo kolköms 'töbik,' zeil kelas äbinos ad deimön neflenis kobädima.

„Vilol-li koefön?" äflagoms ofi säkans.

„Neai edunob bosi ta pöp u ta reiganef Tsyinäniks," äspikof. „Bür ela 'Shell' äbinon is, bi reiganef Tsyinänik ävilon osi. Büd ad dälön ele 'Shell' ad dakipön Bür ona in zif Shanghai pädunon fa Konsälalef Tatik, e pädispenon fa cifministeran it : *Zhou Enlai.* El 'Shell' labon vilöfi gretik pro Tsyinän äsi pro pöp Tsyinänik, ed ai elobedon lonis e nomemis lölöfiko. No binos desin ela 'Shell' ad jäfikön me bolit . . . "

„. . . Do äspikob me vög laodik, nek in cem äkanom lilön seti lölik, bi valikos, kelosi äsagob, pänöyos fa vokäds vutik e fa lerors : „Koefolöd! Koefolöd!!

El *Nien Cheng* päjedof ini fanäbanöp, bi no ävilof siön, neverätiko, das äbinof 'spionan lampörimanas.'

Du Levolut 'Kulivik,' fanäböpans pämütons ad leblamön röletanis okas, i ad breikön kosami ko ons. Nilädans, flens e famülans pämütons ad mekön setädis* neverätik, sodas ons it no pöjedons ini fanäböp. Igo blod ela *Nien* balna inunodom tefü of, neverätiko, ad jelön oki it.

Ab el *Nien Cheng* äsludof ad sagön ai veräti, sevölo, das koef dobik öbrefükon fani ofik. Dü yels mäl e laf äsufof soalükafani.

„Neai edunob krimi dü lif lölik oba," älesagof.

„If täno no edunol krimi, kikodo binol-li is in fanäböp? Jenöf, das binol is ya blufon, das edunol krimi," äbinon tikäl bluvik, keli ägeboy ta of.

(Finoti konota nitedik at kanoy reidön su pads 'Sirkülapenäda' mula balidkömöl).

DIPAN	a diplomat	KAOT	chaos
GANET	an agency	KLÜLABIK	obvious

JIMAGIVANAYAG	a witch-hunt	NEVITOVIKO	inevitably
JÖNAMEDS	cosmetics	NÜDRANÖN	(to) infiltrate
SETÄD	a statement	(BALHON)	(unicorn)

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

LEDIT NULIK

Oli eperob dönu adelo,
Ün galikam obik imogolol,
Somiko, nen kod seimik.
Oli eperob dönu adelo.
Too, in drim,
Äsagol, das älöfol obi.

(Fa hiel Francesco Felici)

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

LEON E BALHON▲

Leon e balhon suvo ävisitons foti.

Leon älugon tü dels : mudel, tudel e vedel, ed äsagon verati tü dels votik viga.

Ab balhon älugon tü dels : dödel, fridel e zädel, ed äsagon verati tü dels votik viga.

Ün del semik äkolkömob leoni e balhoni, kels ätakädons dis bim.

Ob: Glidis olis, o flens! Kisi vilols-li sagön obe?

Leon: Ädel äbinon del obik ad lugön.

Balhon: Ädel id äbinon del obik ad lugön !

Pos medit anik, äkanob sevön deli viga. Id ols, kanols-li tuvedön oni? If no, tuvedoti okanols reidön in nüm balidkömöl Sirkülapenäda.

VIII:64:2003

NUNILS SE VOL LÖLIK

MAGIV IN LUT

Valikans sevons dö benosek nendotik bukas dö hiel Harry Potter. Bü brefüp pädabükon ya toum lulid sökoda famik. Tü del teldegmälid yunula in el Albert Hall di London äjenon kolköm lanälanas ela Harry Potter mödotü folmil. Pö kolköm äkompenof jilautan, el Joanne K. Rowling. Plä reidans, kels äkömons lü el Albert Hall, kolkömi at älülogons ballions reidanas se vol lölik, kels äbinons fo nünöms okik. Atos äbinos mögik danädü sesedam stedöfik in bevüresod. Kolkömi ädugom hidramatan, el Stephen Fry. Jiel J. K. Rowling ägespikof säkis mödik reidanas se vol lölik. Toum lulid binon ya benosek legretik; paselon vemo vifiko da vol.

. . . . E MAGIV PÜKIK

Amulo tradut latänapükik (ed i tradut Velsänapükik) buka, tlädü „Harry Potter e Ston Filosopana" podabükons fa dabüköp „Bloomsbury" in zif London. Traduti latänapükik, sevabo : „Harrius Potter et Lapis Philosophi" edunom el Peter Needham, tidal in jul Linglänik di „Eton" - dabüköp i vilon dunön dabükoti vönagrikänik, ab no nog etuvon tradutali.

LEZÄL PAGIK

Mens za kildegmil äglidons solasülöpikami tö stonasirk in „Stonehenge" (Sulüdalngläne) tü del teldegbalid yunula. Nüm at lotidanas äbinon gretikün jünu. Soli äglidons kanits, danüds, vokäds e trumatons. Balidna sis yels mödik stom äbinon vemo jönik, tio nen lefogs. Büo, ün yel 1985, stonasirk päfärmükon kodü kondöt tu lenoidik pilgrimanas. Bü yels tel ämaifükoy oni dönu. Stonasirk di „Stonehenge" labon bäldoti yelas folmil.

JIMATAN NEN NAMS

Man päcödetom ad yels luldeg in fanäböp in Guyän, bi äcöpom namis matana. Ätikom, das äklinükof jukis mana votik. Matan eperof namis bofik, äsi gebi dilik loga.